Verantwoording analyse

Bijlage bij de 'Analyse maatschappelijke haalbaarheid LES & TVW'
Hillegom, Lisse en Teylingen

12 februari 2021

E:M+MA.

Bijlage | Verantwoording bij de analyse maatschappelijke haalbaarheid LES & TVW

Het doel van het project is om in kaart te brengen welke maatregelen binnen de LES en TVW maatschappelijk het meest haalbaar zouden zijn in de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. Daarvoor moeten we vooral weten welke sentimenten en ideeën er leven in de gemeenten over duurzame energie en warmte. In dit deel van het traject zijn we daarvoor in gesprek gegaan met stakeholders en inwoners uit de gemeenten.

Daarnaast hebben we informatie opgehaald in een drietal enquêtes, waarvan twee in samenwerking met de RES-regio Holland Rijnland. En een online meedenksessie per gemeente op respectievelijk 20, 21 en 25 januari, wederom in samenwerking met de RES-regio Holland-Rijnland.

Diepte-interviews met stakeholders

Stakeholders zijn geselecteerd door HLT. Het gaat om mensen en partijen die op een of andere manier betrokken zijn (of zouden kunnen zijn) bij de energietransitie en warmtetransitie in de gemeenten:

- Ondernemersverenigingen
- Bedrijven
- Erfgoedstichtingen en cultuurhistorische verenigingen
- Duurzaamheidsstichtingen
- LTO Noord-Nederland
- Scholen
- Energiecoaches

De initiële lijst bedroeg 31 stakeholders, waarvan we uiteindelijk 24 partijen hebben gesproken. Sommige partijen vielen namelijk af in een latere schifting, wilden niet meewerken of hadden geen tijd. De geselecteerde partijen zijn ongeveer evenredig verdeeld over de drie gemeenten, plus een aantal die een functie hebben binnen alle gemeenten. De partijen die we gesproken hebben, waren als volgt verdeeld:

- Hillegom: 4
- Lisse: 6
- Teylingen: 6
- Functie in alle gemeenten: 8

De interviews zijn telefonisch gevoerd en zijn we ingegaan met een vooraf opgestelde topiclijst. Hierin kwamen vragen aan bod over onder andere de mening over de voorgenomen plannen van de gemeenten, ideeën over concrete oplossingen en ideeën voor participatie. In de gesprekken hebben we ons zoveel mogelijk laten leiden door de onderwerpen die de stakeholders zelf belangrijk vonden en aandroegen, mits die relevant waren voor het onderwerp. We zijn dus niet de topiclijst stap voor stap afgegaan en zijn daar soms vanaf geweken. Zo hebben we zoveel mogelijk de verschillende perspectieven van stakeholders aan bod laten komen.

Diepte-interviews met inwoners

Het originele plan voor het onderzoek was om inwoners te spreken middels straatgesprekken. Het idee daarvan is dat we inwoners spreken die niet standaard terug te vinden zijn op informatieavonden. Door de coronacrisis kon dit echter niet doorgaan. Onze alternatieve methode is geweest om de stakeholders die we gesproken hebben, ook te vragen naar inwoners die zij kennen en die bereid zouden zijn om even met ons te spreken. Zo hoopten we toch relatief willekeurig inwoners te spreken die normaal gesproken niet duidelijk van zich laten horen.

Dit leverde wel een uitdaging op. Veel geïnterviewde stakeholders vonden het een lastige vraag. Wellicht is het juist lastig om 'willekeurige' mensen aan te dragen, waardoor één geïnterviewde bijvoorbeeld iemand aandroeg die vroeger voorzitter is geweest van dezelfde stichting (meer stakeholder dan 'normale' inwoner). En misschien vinden sommigen het lastig om hun bekenden op te zadelen met een gesprek, of vonden ze het uiteindelijk simpelweg niet belangrijk genoeg. Hoe dan ook, we hebben slechts een handvol inwoners op deze manier kunnen spreken (7).

Enquêtes

In de periode tussen oktober 2020 en januari 2021 is in een drietal enquêtes inzichten opgehaald.

1. Enquête over houding en gedrag t.o.v. de energietransitie, en de informatiebehoefte van inwoners. Looptijd: 11 november tot 7 december 2020. In samenwerking met RES-regio Holland Rijnland. In de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen is deze enquête door onderzoeksbureau Direct Research ook voorgelegd aan een inwonerpanel. Respondenten:
    a. Teylingen: 600 respondenten
    b. Hillegom: 373 respondenten
    c. Lisse: 375 respondenten
2. Verdiepende enquête over de ruimtelijke voorwaarden bij plaatsing windturbines en zonnevelden. Looptijd: 15 december 2020 tot 10 januari 2021 In samenwerking met RES-regio Holland-Rijnland. Respondenten
    a. Teylingen: 227 respondenten
    b. Hillegom: 135 respondenten
    c. Lisse: 123 respondenten
3. Jongerenpanel over houding en gedrag t.o.v. de energietransitie, en de informatiebehoefte. Looptijd: 25 november tot 5 december 2020. Uitgezet door HLTSamen.
    a. Teylingen: 11 respondenten
    b. Hillegom: 9 respondenten
    c. Lisse: geen respondenten

Online meedenksessies

In januari hebben de gemeenten Hillegom (20 januari), Teylingen (21 januari) en Lisse (25 januari) elk een online meedenksessie georganiseerd in samenwerking met de RES-regio Holland-Rijnland. Centraal stond tijdens deze drie avonden de (ruimtelijke) voorwaarden voor duurzame, grootschalige elektriciteitsopwek en het RES-traject. Plenair sprak de dagvoorzitter met de wethouder van de respectievelijke gemeente over de ambities van de gemeente. Ook werden twee filmpjes getoond; over de RES-regio Holland-Rijnland in het algemeen, en de kansenkaart in het bijzonder.

Aansluitend ging de groep uiteen in twee kleinere groepjes om het gesprek te voeren over (ruimtelijke) voorwaarden voor het plaatsen van windturbines en/of zonnevelden, en de keuze van de RES-regio Holland Rijnland om de kansen voor wind en zon langs infrastructuur te zoeken.

Om zoveel mogelijk verschillende perspectieven op te halen, hebben de gemeenten inwoners persoonlijk uitgenodigd. Deze mensen hadden in het najaar bij het invullen van de enquêtes aangegeven ook op andere momenten met de gemeente te willen meedenken.

Op deze manier hebben de gemeenten ervoor gezorgd dat elke avond een gemêleerde groep (jong/oud, praktisch/academisch opgeleid, man/vrouw, huiseigenaar/huurder) van 11 inwoners aanwezig was. De groepen per avond zijn bewust klein gehouden, zodat er een echt gesprek mogelijk zou zijn tussen de deelnemers.

Bij elke avond waren verder aanwezig:

- De wethouder van de respectievelijke gemeente[1]
- Een technisch expert die werkt aan de RES Holland-Rijnland van Witteveen+Bos / Quintel
- Twee gemeentemedewerkers die inhoudelijk betrokken zijn bij de LES en/of TVW
- Twee gemeentemedewerkers die verslag deden van de discussies in de groepsgesprekken.
- Een dagvoorzitter/gespreksleider groep 1 en een technisch host/gespreksleider groep 2

[1] Wethouder Jeanet van der Laan van de gemeente Lisse was verhinderd. Het gesprek tussen de dagvoorzitter en de wethouder over de visie van de gemeente Lisse is daarom vooraf opgenomen en als filmpje getoond tijdens de meedenksessie in Lisse.

think. do. connect.

E:M+MA.
Wijnhaven 88
2511 GA Den Haag
070 - 87 00 460
info@emma.nl
www.emma.nl
Volg ons op Facebook, Twitter en LinkedIn